

Kitle İletişim Araçlarının Oluşturduğu Yeni Bir Dil Katmanı: Öğretmen Adaylarının Kullandığı Kitle İletişim Jargonu*

Zekerya BATUR**

Özet

Dil, ortak iletişimi sağlayan temel bir araçtır. Bu aracın her çağda farklı da olsa kendine özgü bir iletişim kanalını oluşturduğu görülmektedir. İletişim unsurları, ister sözsüz ister sözlü olsun karşıda bulunan kişiye mesajı iletmek için her zaman bir yol bulmayı başarmıştır. Bu yol kimi zaman bir güvercin kimi zaman taşlara çizilmiş bir şekil kimi zaman da bir mektup olmuştur. İnsanoğlu, farklı dönemlere girdikçe iletişim de çeşitlenmiş ve bu çeşitlilikten dolayı farklı araçlar kullanmaya başlamıştır. İletişimdeki büyük değişime neden olan buluşlardan biri telefon, daha sonra ise internet olmuş ve bu iletişim araçları zamanla kendi jargonlarını oluşturmuştur.

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin internet ve telefon gibi kitle iletişim araçlarından etkilenecek kullandıkları sözcük ve kavramlar ele alınmıştır. Çalışmanın verileri görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Elde edilen verilere göre öğrencilerin kendilerine göre bir iletişim dilini (jargon) oluşturdukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ana Dili, Türkçe, İletişim, Jargon, Nesil

A New Language Layer Formed By Mass: The Mass Media's Jargon Used By Preservice Teachers

Abstract

Language, is the main tool for public communication. In every age, whether there are different forms of communication all kinds of communication have always been elements in the origin of the language. Communication elements, whether they are verbal or, non-verbal have always be able to find a channel to convey the message. This channel sometimes had been a like dove sometimes a like figure drawn to the stone sometimes a letter. When mankind enters in different periods, communication had varied and because of this variation various tools started to be used. One of the inventions which caused great change in communication was the telephone, then the General Network / internet. This communication tools had composed of their own jargon in the length of time.

Words and concept which are used with the effect of material of internet and telepone by the university students are the materials of this study. Date of this study was gathered by interview technique. According to the data that are gathered, it has been determined that the students constructed their own communication language.

** Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü

Key Words: Mother Tongue, Turkish, Communication, Jargon, Generation

Giriş

İletişim, birçok yolla gerçekleşmektedir (Carnevale vd. 1986: 636). Bu yolların her biri farklı araçlarla olmaktadır. Özellikle dille gerçekleşen iletişim boyutu, var olan diğer iletişim şekilleri arasında önemli paya sahiptir. Dille, başka bir deyişle Türkçe ile yapılan iletişim teknolojiye bağlı olarak apayrı bir noktaya geçmiştir. Bu nokta, nesiller arasında anlaşma açısından bir fark oluşturduğu gibi, kendine özgü yeni kelime ve deyiş biçimlerini de beraberinde getirmiştir. Bu yeni anlam evreni ve bu evrenin oluşturduğu anlaşma boyutu, iletişimin jargonu olarak düşünülmüştür. Bu durumun ortaya çıkmasına ortam hazırlayan en önemli unsur, hızla gelişen teknolojiye bağlı olarak iletişimde yer almaya başlayan kitle iletişim araçlarıdır. Bu araçlardan özellikle telefonun kablodan kurtulması ve kapsam alanını genişletmesiyle birlikte iletişimde büyük çeşitlilik sağlandı.

Telefonun masada durmayıp cebe girmesiyle ya da taşınabilir bir hale gelmesiyle birlikte, insanlar arasındaki mesafe de bir telefonun tuşu kadar yakınlaştı. Bu yakınlaşma iletişim açısından oldukça önemli bir gelişme olarak görüldü. Bu araçlarla birlikte gelen çeşitli söyleyiş biçimleri, iletişimin ya da kitle iletişim araçlarının jargonunu oluşturdu ve oluşan bu jargonun nesiller arasında farklı bir iletişim kurduğunu yapılan çalışmalarla ortaya konulmuştur.

1.Jargon

Jargon "*Konuşanlar dışındaki kimselerce anlaşılmasında için sözcüklerin bozulmuş biçimlerinden oluşturulan ve yine bir zümreye özgü olan özel bir dildir.*" diye tanımlanmaktadır (Aksan, 1998: 90). Bir başka deyişle jargon, bir grubun kendine özgü olan iletişim biçimi olarak ifade edilmektedir (Drechsel 1983:165; Metin, 2006: 38).

Dil, kendi içinde zamanla çeşitli katmanlar oluşturabilmektedir (Reinecke 1938 :108). Bu katmanlar dilin zenginliği ve gelişmeye açık olduğunu gösteren önemli bir bulgudur. Bir millet tarafından kullanılan ortak iletişim dilinin altında özel bir dilin oluşturulması ya da üretilmesi hem dilin hem de kültürün zenginliği bakımından oldukça dikkat çekici bir noktadır. Argo ve jargon, bir dilin içerisinde aynı şeyi farklı bir şekilde tanımlayan ve bu şey için pek çok niteleme veya adlandırma sözcüğü kullanıldığı canlı bir dil alanıdır. Bu tür diller genellikle, sosyal normların yasaklandığı alanlarda (cinsel, dinsel, ideolojik, vb.) daha çok ortaya çıkmaktadır (Tüzin 2006:107; Kocaer 2006: 97; Terzioğlu 2006: 103). Alp, Anakara'daki sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan öğrencilerin ifadelerinden hareketle kullandıkları kelimelerin bir "dil" oluşturduğunu belirlemiştir. Çalışmanın bulgularına

göre öğrencilerin genelde insanların dış görünüşlerine göre yeni bir jargon oluşturduğunu göstermektedir (Alp 2006: 8). Malatya Darende’de yapılan başka bir çalışmada ise gezgin satıcıların aralarındaki dayanışma ve ticari menfaat gözetme, yabancıya karşı mesleki sırların saklanması, hemşerilik duygusunun güçlenmesi için “Hazeyince” adlı özel bir dil oluşturdukları belirlenmiştir (Gülseren 2001:159).

Ana dile bağlı olarak gelişen bu alt katmanlar, bilim insanlarınca sık sık inceleme konusu olmuştur. Bu katmanlar "özel dil" başlığı altında ele alınmıştır. Bunlardan argo, jargon ve Esperanto en çok ön plana çıkmış özel dillerdendir. Bu alanda özellikle argoyla ilgili birçok çalışma yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir. Özellikle Caferoğlu'nun "Erkilet Çerçileri" adlı çalışması bu konuda yol açıcı olmuş ve yapılacak çalışmalara ön ayak olmuştur (Çifçi 2006: 300). "Erkilet Çerçileri"nin önceden bir araya gelerek bir anlaşma ortamı oluşturmaları, kendi çıkarlarından dolayı ya da yapılacak olan ticarete eşyalarını istedikleri bir fiyata satma isteğinden doğmuş olabilir. Bu oluşum, sadece belli bir grubun başkalarının anlaşılmasını, ticari bir amaçla karşıdakilere istedikleri fiyatları dayatabilecekleri hileleri fark ettirmeden kabullendirebilmek için kullanıldığı düşünülebilir; fakat sebep ne olursa olsun, ana dilin altında yeni bir katmanın oluştuğunu görmek, bir dilin gücünü göstermektedir. Bir ana dilden, anlaşılabilirlik oranı neredeyse hiç olmayan bir dil katmanına geçmek dikkate değer bir noktadır. Her dönemde bazı gruplar bu tür anlaşma ortamlarını oluşturmaya çalışmaktadır. Bu durum, yaşam şartlarına göre değişmektedir. Kimi meslek grupları fark edilebilir bir şekilde kendi aralarında özel bir dil oluşturmuşlardır. Bu bağlamda doktorların oluşturdukları ve diğer insanların anlamakta güçlük çektikleri jargon dikkat çekici bir örnek olarak gösterilebilir (Ersoylu 2000: 136; Metin 2006: 38). Günümüzde ise teknolojinin hızlı gelişimi, iletişimde bazı anlaşma yollarını tetiklemiştir. Bu, bazen araçların kullanımına yönelik bazen de araçlara verilen isimlere bağlı değişmektedir.

Kitle iletişim araçlarının günlük yaşamda yer edinmesiyle birlikte, insanlar arasındaki günlük konuşma biçimleri farklı bir boyuta geçmiştir. Cep telefonu ve internet ortamında kullanılan yazı dili anlaşılacak bir düzeye ulaşmıştır. Genel Ağ kullanıcılarının cep telefonu ya da msn’de kullandıkları/kurdukları cümleler bambaşka bir yapının oluştuğunu göstermektedir. Burada kullanıcıların iletişim sırasında kullandıkları kısaltmaların karşı taraftaki kişinin anlayabilmesi ancak o kişinin de bu kısaltmalardan haberdar olmasıyla mümkündür.

İnternet ortamında birbirini hiç tanımayan kişilerin kısaltma ya da Türkçe, İngilizce kelimelerin yapısını bozarak anlaşmaları, kullanıcıların daha önce bu kısaltmaları öğrenmiş oldukları izlenimini vermektedir. Oysa kullanıcıların her biri farklı şehir hatta ülkelerde yaşamaktadır. Kitle iletişim

araçlarıyla ilgilenen ya da bir şekilde kullanan kişilerin bu tür kısaltma ya da bu araçlara ilişkin kavramları anladıkları, sınır ve sayıları belli olmayan kullanıcıların farkında olmadan yeni bir dil katmanı oluşturdukları görülmektedir. internet ya da cep telefonu, bunlarla ilgili çeşitli söylem biçimlerinden haberdar olmayan biri, bu iletişimle ilgili söylenenleri anlamakta güçlük çekebilmektedir. Bu söylemleri anlamama kitle iletişimin bir jargona sahip olduğunu göstermektedir.

1.1. Psikolojik Baskıyı Azaltma ya da Bastırılmış Duygu ve Düşünceleri Farklı Bir Yolla Yansıtan Bir Araç: Jargon

Ana dili, bireyin yaşamı boyunca yaralandığı en önemli araçlardan biridir. Bu anlamda bireyin psikolojik durumunu en iyi şekilde anlattığı ve anlaşıldığı araç ana dilidir. Birey bu dille sevinici ve üzüntüsünü dile getirir ve bu dille düşünür. Ana dili, bireyin kültürlenme sürecinde düşüncüyü şekillendiren ve kavrama gücünü arttıran önemli bir etkidir. Birey yaşama dair hemen hemen her şeyi ana dilinin olanaklarıyla edinir. Bu edinimler, bireyin kendini farklı hissetme ihtiyacı, bir gruba ait olma ve o grubun oluşturduğu özel ortamlarda bulunma ihtiyacını karşılamaktadır. Bireyin bu tür ortamlarda baskı altında kalmaması için kendine güven duyması gerekmektedir (Smith vd. 1994: 464). Jargon, bu anlamda önemli bir görevi üstlenmiş durumdadır. Aynı jargonu kullanan bireyler kendilerini daha rahat hissedebilmektedir. Grup içinde kullanılan jargon, bir başka kişinin anlamamasına neden olduğu için grup üyelerince bir ayrıcalık olarak yorumlanmaktadır. Böylece grup iletişim çerçevesini oluşturarak, kendi özel dil dünyalarını başkalarına göstermektedir. Oluşan bu çevre belli bir menfaati koruma ve sürdürme, belki de grubun kendi içinde “biz” duygusunu daha keskin çizgilerle belirlemek için kullanmaktadır. Böylece birey kendini daha rahat hissedebilmekte ve çevresel baskıları en aza indirgeyebilmektedir.

1.2. Sosyolojik Olay ve Olguların Oluşturduğu Bir Özel Dil: Jargon

Sosyolojik olgu ve olaylar dil ve kültürü değiştirmektedir (McQuail 1985 :99; Wright 1960: 606; Prince 1912: 502). Bu etkileşim toplumla birlikte bireyi de özellikle de ergenlik çağına gelmiş nesli daha fazla etkilemektedir (Becker 1964: 44). Toplum, her zaman yazılı kuralların etkisinde kalmamaktadır. Sosyal dinamikler, doğrudan kültürü etkilediği gibi buna bağlı olarak dili de etkilemektedir.

Ana dile yeni kelimelerin kazandırılmasında olgu ve olayların oluş biçimleri önemli bir rol oynamaktadır. Dil kendini, meydana gelen olaylara göre şekillendirmekte ve bunlara göre yeni yeni kelimeleri kabul ederek kültüre sunmaktadır. Bunlar da dilin sürekli değişimine neden olmaktadır. İcat edilen her madde ya da düşünce biçimi, kendini dilin içinde

bulmaktadır. Dil, bu gelişen teknik ve uygulamalara karşı bir duruş sergiler. Bu gelişmelere uygun kelimeleri ya canlandırarak dil hazinesine alır ya da ret ederek başka bir kelimenin kullanılmasına yardımcı olur.

Toplumun en çok kullandığı araçlardan biri olan kitle iletişim araçları dili doğrudan etkileyebilmektedir. Toplum, kitle iletişim araçlarını farklı amaçlar için kullanılabilmektedir (Fleur 1966: 314; Wellman vd. 1996: 218; Günaydın 2006: 57). Bunlardan biri görsel araçlardır. Örneğin televizyon hem görsel hem de işitsel anlamda kullanılabilmektedir. Son birkaç yıldır da internet ve cep telefonu hemen hemen bütün iletişim araçlarının önüne geçmiş durumdadır. Bu iki iletişim ağıyla ilgili birçok araç geliştirilmiş ve bunlar günlük yaşamda toplum için vazgeçilmez birer unsur haline geldi.

Genel Ağ ve cep telefonu kullanıcılarının sayıları azımsanmayacak düzeydedir. Özellikle cep telefonu, toplumun hemen hemen her kesiminde kullanılmaktadır. Cep telefonunun bu kadar yaygın bir şekilde kullanılması, özellikle ileti ve etkileşim dili için birçok çalışma konusunu da ortaya koydu. Konuşma dilinin kısaltılması ve bu kısaltmalara yeni anlamlar yükletilmesi ana dilden başka, kitle iletişim araçlarının oluşturduğu bir anlaşma aracını ortaya çıkarmıştır. Cep telefonu ya da internet ortamında kullanılan kısaltmalar genelde yazışmalarda kullanılmaktadır. Bunların günlük yaşamda sıklıkla kullanıldığı da görülmüştür. Toplumda bu araçlarla iç içe olanlar, bu araçlara ilişkin kelimeleri ya da söylemleri rahatlıkla kullanmakta ve anlayabilmektedir; ama çok az ya da hemen hemen hiç kullanmayanlar, bu dili anlamakta sıkıntı yaşamaktadırlar. Bu yüzden kullanıcı ile kullanıcı olmayanlar arasında bir iletişim kopukluğu yaşanmaktadır. Bu bağlamda kitle iletişim araçları kullanıcıları özel bir iletişim dilini oluşturmuşlardır. Oluşturulan bu dil, zaman zaman kullanıcıların gizli dili olmuş ve iletişimde farklı algılamalara neden olmuş (Bilgisayar kamerası aç anlamında kullanılan “camı aç.” deyişi), bu durum da kullanılan kelimelerin belli bir grupça anlaşılmasına ortam hazırlamıştır. Bu bakımdan toplumda farklı bir grup dilinin oluştuğu ve bunun da iletişim araçlarının oluşturduğu bir jargon olduğu düşünülmektedir; çünkü jargonda kelimelerde çeşitlilik açısından bir özgünlük görülmektedir. Bu özgünlük iletişim araçlarının jargonu olarak nitelendirilebilir.

1.3. Jargonun Dilsel İşlevselliği

Ana dili, bireyin doğuştan itibaren edindiği doğal bir iletişim dizgesidir. Burada olabildiğince net bir şekilde anlama ve anlaşılma durumu vardır. Bu bağlamda kelimeler, kullanıldığı cümle içinde anlam kazanır ve verilmek istenilen ileti olabildiğince netleştirilmeye çalışılır. Bu netlik için de büyük bir çaba sarf edilir. Hatta bazı kelimelerin eş anlamları da kullanılarak iletişimi sırasında doğabilecek anlam kargaşası giderilmeye

çalışılır. Oysa jargonda bu açıklığın tersine bir anlamsızlaştırma ve asıl anlamdan kaçırma, anlamı bulanıklaştırma yolu seçilmektedir. Sadece belli kişilerce anlaşılması için bu yola başvurulmaktadır. Buna bağlı olarak jargonun yaygınlık kazanması için de herhangi bir çaba harcanmamaktadır. Anlaşılmama ya da belirsiz olma jargonun ulaşmak istediği bir hedeftir. Bu bağlamda ana dili içinde jargonun işlevselliği oldukça düşük düzeydedir ve tam olarak işlevseldir denilemez. Jargon, ana dilinin altında bir dil oluşturarak varlığını sürdürmeye çalışmaktadır. Bu açıdan jargon, iletişim alanını daraltmaktadır. Günlük iletişimde kabullenebilirliği ve güvenilirliği tartışılabilir.

2. Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışma betimsel olup görüşme tekniğiyle yapılmıştır. Görüşme “Önceden belirlenmiş ve belli bir amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir süreçtir (Yıldırım vd. 2006: 119).” Çalışma eğitim fakültesinde okuyan 250 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Öğrenciler random tekniğiyle seçildi. Öğrencilere araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme soruları soruldu. Bu görüş 15 gün sürdü. Her gün ortalama 15-16 öğrenciyle görüşme yapıldı. Bütün katılımcılara aynı sorular yöneltildi. Görüşme sırasında konuşmalar kaydedildi. Öğrencilerin günlük konuşma, msn, mesaj ve yazı dilinde kullandıkları kelime ve kavramlar bilgisayar ortamına aktarılarak listelendi. Bu görüşmenin amacı özellikle cep telefonu ile internet ortamının günlük konuşma diline etkilerini ortaya koyup, bu araçların bir jargon oluşturup oluşturmadığına yanıt bulmaktır.

3. İletişimin Öteki Boyutu: Ses-Sayı Jargonu

İnsanlar, özellikle de genç nesil şifreli ya da kodlarla konuşmaktan hoşlanırlar. Bu kod ve şifrelerin bir grupça bilinmesi, konuşmanın gizliliği açısından önem taşımakta ve bir ayrıcalık olarak görülmektedir (Eells 1894: 303; Stefánsson 1909: 220). Bu ayrıcalık, konuşulduğu halde anlamama ve merak edilme, farklı olarak görülme ayrıcalığıdır.

Kitle iletişim araçlarının özellikle görsel ve işitsel araçların yaygınlık kazanmasıyla birlikte, bu araçların gerek isimlendirme gerekse de bu isimlendirmenin günlük konuşmaya aktarımı dikkate değer bir noktadır.

İletişim araçlarından ve yaygın olarak kullanılan internet ve cep telefonu günlük yaşama birçok kolaylık sağladığı gibi günlük haberleşme biçimini de farklı bir boyuta taşımıştır. Sanal odalarda kullanılan iletişim; kullanılan bu dilin, normal bir dil olmadığını ortaya koymaktadır. Bu yazı dilinin kendine özgü yazı tipi ve anlamlandırma biçimleri bulunmaktadır. Oluşturulan bu iletişim ortamını anlamak, ancak internet ortamında ya da telefonda kullanılan yazı tipi ve karakterlerini bilmekle mümkündür. Bu yazı

dilinin kendi içinde kuralları oluşmuş durumdadır. Bir ortamda kullanılan kelimeleri ya da deyişleri anlamak bu iletişim araçlarıyla ilgili olmakla mümkün olabilir. Bu çevreye giremeyen insanların bu ortamda kullanılan dili anlamaları oldukça zordur; çünkü bu ortamda kullanılan dil, başka anlamlarla yüklü ve var olanın dışında bir özellik taşımaktadır.

İnternet ortamında ya da cep telefonunda kullanılan bu iletişim biçimi kendi iletişim evrenini oluşturmuştur. Bu durum bir ihtiyacın sonucunda ortaya çıkmıştır. Özellikle cep telefonun iletilerinde kullanılan harf ya da karakter sayısının az olması, kullanıcıların bu az karakterlerle çok şeyi anlatma ihtiyacı bu kısaltmaların kullanımını zorunlu kılmıştır. Bu zorunluluk Türkçe kelimelerinin sesli harflerini, bazen de ortada yer alan sessiz harflerin yutulmasına neden olmuştur; fakat bu tür kısaltmalara bazı harflerin yerine başka harflerin kullanıldığı görülmüştür. “ş” ve “c” sesi yerine “j”; “b” sesi yerine “q”; “sen” zamiri yerine “u” sesi kullanılmaktadır. Kullanıcıların değiştirdiği bu sesler, bu tür bir iletişimle karşılaşmayan insanlar için gizemli bir durum yaratmaktadır. Bu iletişimden uzak olanlar, bu yazı dili ile ilk karşılaştığında farklı bir dille karşılaşmış gibi şaşırılmaktadır. Bunu anlamak için çaba sarf etmeleri gerekmektedir. Bu bağlamda anlaşılabilirliği zorlaşmaktadır.

Bazı kullanıcıların ise harf-rakam değişimine giderek sayısal bir anlaşma aracı geliştirdikleri görülmektedir. Aşağıdaki listede kullanıcıların seslere karşılık kullandıkları sayılar verilmiştir:

Harflere Verilen Karşılıklar

Harf	Sayı	Harf	Sayı
a	1	m	14
b	2	n	15
c	3	o	16
ç	Ç	ö	Ö
d	4	p	17
e	5	r	18
f	6	s	19
g	7	ş	Ş
ğ	Ğ	t	20
h	8	u	21
i	9	ü	Ü
ı	10	v	22
j	11	y	23
k	12	z	24
l	13		

Bu tür şifreli iletişimi, yapılan görüşmede kullanıcıların önceden bir araya gelerek oluşturdukları belirlenmiştir (36 öğrenci). Bu iletişim ortamını anlamak, ancak internet ya da telefonda kullanılan yazı tipi ve karakterlerini

bilmekle mümkündür. Bu yazı dilinin kendi içinde kuralları oluşmuş durumdadır. Bu ortamda kullanılan kelimeleri ya da deyişleri anlamak, ancak bu iletişim araçlarıyla iç içe olmakla anlaşılacağı görülmektedir.

Ana dilinin altında farklı bir katmanın olduğu kolayca görülebilmektedir. Var olan dilden başkaca bir anlaşma aracı ortaya çıkmıştır. Bu katmanın, kimilerince anlaşılmaması ve bir grubun anlayabileceği bir durumda olması “jargon” niteliğini kazandırdığını düşündürmektedir. Bu alt katmanda bunu kullanan büyük bir grup bulunmaktadır. Bu grup kolayca anlaşabilmekte ve kendi iletişim dillerini bilinçli ya da bilinçsiz olarak oluşturmuş durumdadırlar.

4. Öğrencilerin Günlük Konuşma Dilinde Oluşturdukları Jargon

Görüşmeye katılan öğrencilerin aşağıdaki listede yer alan kelime, cümle ve kavramları sıklıkla kullandıklarını belirtmişlerdir. Sayılarla yapılan şifreleme dışında, diğer kelimelerin hemen hemen tüm kitle iletişim araçlarını kullanan öğrenciler tarafından ortak bir anlaşma aracı olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun yanında internetle ilgisi fazla olmayan öğrencilerin ise aşağıdaki listede yer alan birçok yapıyı bilmedikleri ve anlamadıkları görülmüştür.

Çeşitli Kalıplarla Oluşturulan Jargon Unsurları

Antivirüs programı	Görünmeyen numara
Arama	Güncellemek
Bilinmeyen numara	İleti
Cebe indirmek	İmeyilleşelim
Cepten aramak	İmeyilleşmek
Cepten cebe aktarmak	İnternette indirmek
Cevapsız arama	Kapsam alanı
Çağrı atmak	Kapsam alanı dışı
Çağrı bırakmak	Kapsam alanında olmak
Çağrı merkezini aramak	Kontör atmak
Çet yapmak	Laptop taşımak
Çetleşmek	Mail almak
Çıktı	Mail göndermek
Dividi	Mail kutusu
Dosya uzantısı	Megapiksel
Elmek	Mesajı almak
Empe 4	Mesaj atmak
Feysbuk	Mesaj yazmak
Flash bellek	Mesajlaşmak
Format atmak	Mesenede buluşmak
Formatlamak	Mesenede konuşmak
Girdi	Meşgule almak
Gizli numara	Monitör
Google'den aramak	Net arkadaşlığı

Netlog	Spam
Netten tanıdık	Spam dolmak
Numarayı gizlemek	Şarj etmek
Ödünç kontör almak	Şarj makinesi
Ödünç kontör vermek	USB bağlantısı
Kontör göndermek	Ürün
PDF Formatı	Virüs girmek
PiDieF	Virüsü silmek
Pin kodunu girmek	Word
Pisi(PC)	Word belgesine yazmak
Flash bellek	
Resetlemek	
Sanal arkadaşlığı	
Sesli mesaj	
Sidi(CD)	

Cümlede Kullanılan Jargon Unsurları

1-Ş-12-10-14/ 2-1-2-1-14/7-5-13-4-9 (Aşkım babam geldi.)
Alo, neredensin!
Bilgisayarına “Antivirüs programı” yükledim.
Seni şu anda “Cepten arıyorum”
Benim bir tane “Cevapsız aramam” var.
Bana “Çağrı at” ben seni ararım.
Akşam “Çet yapalım.”
Yazıcıdan “Çıktı” alacağım.
Sende “Dividi” var mı?
Aradığımız kişiye şu anda ulaşamıyor lütfen daha sonra tekrar arayınız
Ödevleri “Word belgesine yazdım.”
Alo “Nerdesin?”

Öğrencilerin günlük konuşmalarında gerek telaffuz gerekse de yazmada akıcı bir şekilde iletişim araçlarına ilişkin kavramları kullanmaları, kavramların artık etkin bir şekilde kullanıldığına işaret etmektedir.

Çalışmanın sonucunda öğrencilerin bu iki araçtan (İnternet ve cep telefonu) çok etkilendikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin bu araçlardan dolayı günlük konuşmalarında kullandıkları kelimelerin aktif olması, bu kelime ve kelime gruplarının artık dilin birer canlı ögesi olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır.

5. Sonuç

Özel diller olarak adlandırılan dillerden biri olan jargonun ya bir ihtiyaç ya da menfaat sonucu oluştuğu görülmektedir. Özel diller, ana dilinin tabakalaştığını ve zenginliğini gösteren birer delil olarak gösterilebilir. Ana dile bağlı olarak geliştirilen başka bir anlaşma aracı ve katmanı, var olan

dilin köken ve işlevsellik açısından gelişmişliği ve canlılığını göstermektedir.

Geçmişten günümüze doğru gelindiğinde jargonun temelde aynı; fakat teknolojik gelişmelerin getirdiği yeniliklerle birlikte ifade alanını farklı bir boyuta taşıyarak kendine özgü iletişim evrenini oluşturduğu görülmektedir. Kitle iletişim araçlarının oluşturduğu kitle iletişim jargonunun önceki jargonlardan farkı, kelimelerin bozulması ya da uydurma kelimelerle birlikte, iletişim araçlarının konuşma dili ve yazı diline doğrudan etkisiyle ortaya çıktığı noktasıdır.

Kitle iletişim araçlarından sıkça yaralananlar, bu araçlara ilişkin kelime ve deyişleri çok kolay anladıkları, kullanıcı olmayanların ise buna ilişkin kelimeleri hemen hemen hiç anlamama sorunuyla karşı karşıya kaldıkları tespit edilmiştir. Özellikle msn ya da telefon iletilerinde kullanılan birçok kelime ya da deyiş biçiminin günlük konuşma dilinde de kullanılması, bu birbirinden farklı ve sayısının ne kadar olduğu tam olarak belli olmayan bir grubun özgün bir iletişim jargonunu oluşturduğuna işaret etmektedir. Bu jargonun var olan jargondan farkı teknolojiye bağlı gelişerek anlaşma evrenini sanal bir zeminden gerçek yaşama aktarabilmesidir.

Teknolojik araçların kitle iletişim araçlarına etkisi, kitle iletişim araçlarının ise dile etkisinin doğal tepkimesinin sonucu olarak jargonu oluşturmuştur. Canlı olan bir dilin, çevresinde gelişen olay ve olgulara kayıtsız kalması düşünülemez. Bu nedenle oluşan jargon eski ile yeni ve iletişim araçlarını kullananla kullanmayı ayıran doğal bir eleme aracı olarak görülmektedir.

Kaynakça

- Alp, Ruken (2006). "Kolej Öğrencileri Arasında Oluşan Jargon Üzerine Bir İnceleme", Millî Folklor, 71(18): 6-7.
- Becker, Howard S. (1964). "Personal Change in Adult Life", Sociometry, 27(1): 40-53.
- Carnevale, Peter J.D. and Lawler, Edward J. (1986). "Pressure and the Development of Integrative Agreements in Bilateral Negotiations", The Journal of Conflict Resolution, 30(4): 636-659.
- Çifçi, Musa (2006). "Argonun Niteliği ve Argoya Bakış Açımız", Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi (2):297-301.
- Drechsel, Emanuel J. (1983). "Towards an Ethnohistory of Speaking: The Case of Mobilian Jargon, an American Indian Pidgin of the Lower Mississippi Valley", Ethnohistory, 30(3): 165-176.
- Eells, Myron (1894). "The Chinook Jargon", American Anthropologist, 7(3): 300-312.

- Ersoylu, Halil (2000). "Türk Argosunda Genel Dilin Bitki Adlarından Yararlanılma", Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi (578):
- Fleur, Melvin L. De (1966). "Mass Communication and Social Change", Social Forces, 44(3): 314-326.
- Gülseren, Cemil (2001). "Darende'nin Gizli Dili Hazeynce", Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi II(2):
- Günaydın, Ayşegül (2006). Akbank Reklamlarında Folklorik Unsurların, Kültürel Kod ve Göstergelerin İşlevi, Milli Folklor, 71(18) : 56-57.
- Kocaer, Sibel (2006). "Argo ve Toplumsal Cinsiyet", Milli Folklor, 71(18): 97-101.
- McQuail, Denis (1985). "Sociology of Mass Communication", Annual Review of Sociology, 11: 93-111.
- Metin, Ezgi (2006). "Kent Folkloruna Bir Örnek: Doktor Folkloru", Millî Folklor, (71):34-38.
- Prince, J. Dyneley (1912). "An Ancient New Jersey Indian Jargon", American Anthropologist, New Series, 14(3): 508-524.
- Reinecke, John E. (1938). "Trade Jargons and Creole Dialects as Marginal Languages, Social Forces, 17(1): 107-118.
- Smith, Mary Elizabeth Curtner and Lewis, Carol E. MacKinnon (1994). "Family Process Effects on Adolescent Males' Susceptibility to Antisocial Peer Pressure", Family Processes and Child and Adolescent Development, 43(4): 462-468.
- Stefánsson, V. (1909). "The Eskimo Trade Jargon of Herschel Island", American Anthropologist, New Series, 11(2): 217-232.
- Terzioğlu, Öykü (2006). "Anonim Bir Halk Edebiyatı Ürünü Olarak Argo", Milli Folklor, 71(18) : 102-103.
- Tüzin, Derya (2006). "Argo ve Küfür Bağlamında Cinsel Eylemin Nesnesi Olarak "Kadın", Millî Folklor, 71(18): 105-106.
- Uyanık, Seda (2006). "Cep Folkloru", Millî Folklor, 71(18): 44-45.
- Wellman, Barry vd.(1996). "Computer Networks as Social Networks: Collaborative Work, Telework, and VirtualCommunity" Annual Review of Sociology, (22): 213-238.
- Wright, Charles R. (1960). "Functional Analysis and Mass Communication", The Public Opinion Quarterly, 24(4): 605-620.
- Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin.